

CEĻA MĀTE

Guntas Skujas horeogrāfija un apraksts

Valta Pūces mūzika

Deja 8 pāriem un 8 meitām

Ornamentāla deja, kurā atbilstoši mūzikai un dejas režijai ir veidota dejas leksika. Tajā apvienoti latviešu dejas pamatsoli – skrējiena solis, palēciens, dažādu polku veidi ar oriģinālām soļu kombinācijām. Deja ir iecerēta kā turpinājums dejai “Gāju, gāju šo celiņu”. Dejā tiek attēlots cilvēka dzīves ceļš, kurš ir gan straujš, gan mierīgs. Cilvēku viņa dzīves ceļā pavada “ceļa māte”, dejas tās ir astoņas meitas.

Deja pirmo reizi iestudēta TDA “Dancis” 2002. gada aprīlī, gatavojoties XXIII Vispārējo latviešu Dziesmu svētku repertuāra konkursam. Tā iekļauta nākamo svētku deju lieluzvedumā “Mana Pasaule”, daļā “Zeme”.

Lai bagāta, kas bagāta

Ceļa māte visbagāta.

Tai tecēja dienu, nakti

Dzelžiem kalti ritenīši.

Dzelžiem kalti ritenīši,

Sasprādzēti kumeliņi.

Dejai 9 gājieni, mūzikai 3 daļas, taktsmērs – 2/4.

Dejas sākumā “mātes” nostājušās kreisās puses pirmajā un otrajā kulisē un labās puses trešajā un ceturtajā kulisē (1. zīm.).

Dejai 4 ievadtaktis.

Pirmais gājieni

(I/ 16 t., II/ 16 t.)

- 1.- 4.t. Ievadtaktis.
- 5.- 14.t. Izpildot divdesmit gājiena soļus, sākot ar labo kāju, uz skatuves iznāk “mātes”. 14.t. laikā 1., 2., 3., 4. “māte” pagriežas ½ pagrieziena pa kreisi.
- 15.- 16.t. Izpilda plašu soli uz priekšu, sākot ar labo kāju. Palēciena laikā vesels apgrieziena pa labi, divi iekritieni uz vietas, pārnesot svaru no kreisās kājas uz labo kāju (2. zīm.).
- 1.- 4.t. Ar pirmo kustību uz skatuves izdejo pirmie divi pāri. “Mātes”, izpilda skrējienu ar palēcieni pa kreisi un saglabājot diagonāles, griežas ar četriem gājiena soļiem, tā sagaidot katru jaunpienākušo pāri.
- 5.- 16.t. Atkārto 1.- 4.t. darbību (3., 4. zīm.).

Otrais gājieni

(III/ 16 t.)

- 1.- 8.t. Ar 2. kustību pāri dejo DCV. “Mātes”, izpildot gājiena soli un saglabājot diagonāli, griežas DCV (5. zīm.).
- 9.- 10.t. Izpilda plašu, slīdošu skrējiena soli, pāri dejo uz skatuves priekšplānu, samainās ar “mātēm”. “Mātēm” saglabājas gājiena solis.
- 11.- 12.t. Turpinot izpildīt skrējiena soli, pāri griežas uz vietas DCV, “mātes” skatuves

- 13.- 16.t. dibenplānā veido vienu līniju (6.zīm.).
Ar 2.kustības 1.- 4.t., pāri turpina griezties DCV, "mātes" stāv.

Trešais gājiens
(III/ 17.- 24.t.)

- 17.- 24.t. Ar 3.kustību pāri līnijās mainās vietām tur un atpakaļ (7.zīm.).

Ceturtais gājiens
(IV/ 16 t.)

- 1.- 8.t. Pāri izpilda 4.kustību. "Mātes", izpildot plašu skrējiena soli ar palēcieni, iedejo starp pāru līnijām (8.zīm.).
9.- 10.t. Ar plašu skrējiena soli pāri līnijās mainās vietām."Mātes", izpildot skrējienu ar palēcieni, griežas pāros uz vietas DCV kreiso roku satvērienā (9.zīm.).
11.- 12.t. Pāri, saglabājot skrējienu, griežas uz vietas DCV, "mātes" atkārtu 9.- 10. t. darbību.
13.- 16.t. Pāri izpilda 4. kustības 1.- 4.t. darbību,"mātes" turpina griezties pāros, nostājas jaunā zīmējumā (10.zīm.).

Piektais gājiens
(IV/ 17.- 24.t.)

- 17.- 24.t. Pāri izpilda 3.kustību. "Mātes", izpildot skrējiena soli ar palēcieni (divās taktīs viena kombinācija), virzās atmuguriski un uz priekšu, saglabājot zīmējumu (11.zīm.).

Sestais gājiens
(V/ 8 t.2x)

- 1.- 4.t. Ar 2.kustību, divsoļu polkas laikā negriežoties, pāri virzoties PDCV iedejo apla centrā. "Mātes" ar 5 gājiēnā āprakstīto soļu kombināciju, griežoties pa kreisi, dejo ārā no apla un griežas uz vietas pāri $\frac{1}{2}$ pagrieziena DCV.
5.- 8.t. Atkārtu 1.- 4.t. darbību, pāri dejo PDCV ārā no apla. "mātes" griežoties DCV dejo uz apla centru (12.zīm.).
1.- 8.t. Atkārtu 1.- 8.t. darbību.

Sepītātais gājiens
(VII/ 16 t.)

- 1.- 8.t. Ar 2.kustību pāri virzās DCV. "Mātes" ar 2.kustību (to izpildot pa vienai), dejo PDCV (13.zīm.).
9.- 12.t. Visi dejojāji ar plašu skrējiena soli griežas četros dārziņos DCV, veicot veselu apli (14.zīm.).
13.- 16.t. Ar 2.kustību pāri virzās DCV, "mātes" PDCV.

Astotais gājiens
(VIII/ 8 t., IX/ 8 t.)

- 1.- 4.t. Dejojāji pāros, ar plašu skrējiena soli dejo DCV pa ārējo apli, divas taktis uz priekšu, divas griežas uz vietas. "Mātes" dejo ar plašu skrējiena soli iekšējā aplī. Rokas aplī sadotas, virzās DCV.
- 5.- 8.t. Atkārto 1.- 4.t. darbību (15.zīm.).
- 1.- 8.t. Atkārto 1.- 8.t. darbību, pāros skrējieni izpildot tikai uz priekšu. 5.- 8.t. laikā "mātes" virknītē izveido vienu diagonāli (16.zīm.).

Devītis gājiens
(I/16 t., II/16 t.)

- 1.- 4.t. Ar 1.kustību no skatuves aizdejo divi pāri, "mātes" ar četriem gājiena soļiem izveido jaunu diagonāli, tad plašs skrējiena solis ar palēcieni pa kreisi, saglabājot diagonāli (17.zīm.).
- 5.- 8.t. Atkārto 1.- 4.t. darbību (18.zīm.).
- 9.- 16.t. Atkārto 1.- 8.t. darbību no skatuves nodejo visi pāri (19.zīm.).
- 1.- 16.t. Ar trīsdesmit diviem gājiena soļiem no skatuves nodejo "mātes" (20.zīm.).

Kustību apraksts

Pirmā kustība
Mūzikas taktsmērs 2/4
Kustību izpilda 2 taktīs

Dejojāji nostājušies pāros, slēgtā aptvērienā ar sānis sadotām rokām.

- 1.t. Plašs pievilciena polkas solis, meitai sākot ar labo kāju, puisim – ar kreiso kāju (kustība atšķiras no dejas video materiāla).
- 2.t. Atkārto soli, sākot ar pretējām kājām.

Otrā kustība
Mūzikas taktsmērs 2/4
Kustību izpilda 8 taktīs

Dejojāji nostājušies pāros, slēgtā satvērienā ar sānis sadotām rokām.

- 1.- 2.t. Četri skrējiena soļi, meitai sākot ar labo, puisim – kreiso kāju.
- 3.t. Viena divsoļu polka, partneriem griežoties veselu apgriezianu. Vienam no otra atlaižot satvērienu, meita griežas pa labi, puisis pa kreisi.
- 4.t. Atjaunojot satvērienu, divi pārleciens soļi, fiksējot pēdu pie potītes, meitai pārleciens no labās uz kreiso, tad labo kāju, puisim – pretēji.
- 5.- 8.t. Atkārto 1.- 4.t. darbību, sākot ar pretējām kājām un griežoties uz pretējo pusi.

Trešā kustība
Mūzikas taktsmērs 2/4
Kustību izpilda 8 taktīs

Dejotāji nostājušies pāros, slēgtā satvērienā ar sānis sadotām rokām.

- 1.t. Viens polkas solis, pāri griežas, ½ pagrieziena pa labi, sadotās rokas nolaižot uz leju, meitas sāk ar labo, puisis – kreiso kāju.
- 2.t. Viens pievilciena solis, saglabājot virzienu, sadotās rokas ceļot augšā.
- 3.t. Viens polkas solis, pāri griežoties, ½ pagrieziena pa labi, virzoties atpakaļ, sadotās rokas laižot uz leju.
- 4.t. Divi pārleciena soļi no vienas kājas uz otru, fiksējot pēdu pie potītes, meitai no labās uz kreiso, tad labo kāju, puisim – pretēji, sadotās rokas sānis izstieptas.
- 5.- 8.t. Atkārto 1.- 4.t. darbību, polku griež pa kreisi, meitai sākot ar kreiso, puisim – ar labo kāju, sadotās rokas ceļ augšā.

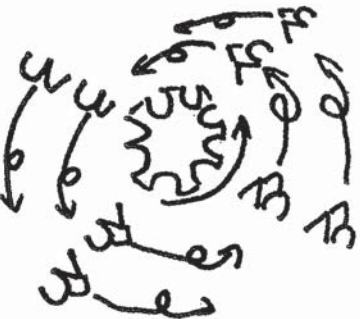
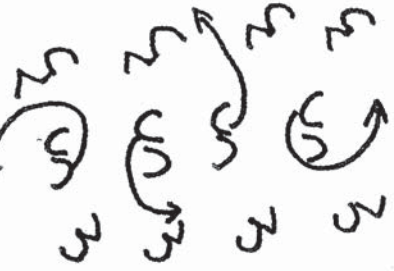
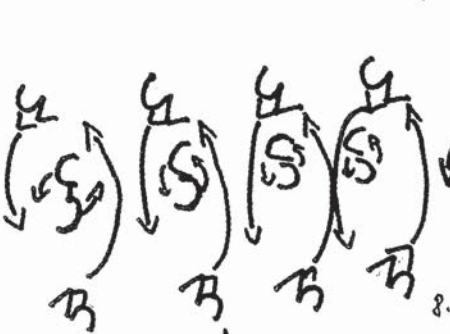
Ceturtnā kustība
Mūzikas taktsmērs 2/4
Kustību izpilda 8 taktīs

Dejotāji nostājušies vaļējā satvērienā, sadotas meitas kreisā, puisa labā roka.

- 1.- 2.t. Plašs skrējieni ar palēcienu, dejotāji, virzot sadotās rokas uz priekšu, dejo kopā ar mugurām, meita sāk ar labo, puisis ar kreiso kāju.
- 3.- 4.t. Atkārtotā kustību, virzās atpakaļ, nonāk ar skatu viens pret otru.
- 5.t. Ar plašu divsoļu polkas soli, sadodot labās rokas satvērienā ar pirkstiem uz augšu, brīvēs rokas sānos, partneri samainās vietām.
- 6.t. Divi pārleciena soļi no vienas kājas uz otru, meitai- kreisā, labā kāja, puisim – pretēji, satvēriens saglabājas.
- 7.- 8.t. Atkārtotā 5.-6.t. darbību, sākot ar pretējām kājām un sadodot kreisās rokas.

CELA MATE

15.

17.

18.

19.

20.

CEĻA MĀTE

Tautas mūzika
Valta Pūces apdarē

1 2 8 10 11

D G A D D G A D G Em

3 4

Lai ba-gā-ta, kas ba-gā-ta, Ce-ļa mā-te tā ba-gāt', tai te-cē-ja
Dzic-dā-đa-mā, dan-co-đa-mā, es ce-li-ņu no-te-cēj', dod, Die-vi-ņi,

D G A D D

die-nu, nak-ti dzel-ziem kaļ-ti ri-te-niš'.
ne-pie-kust, līdz ce-li-ņa ga-li-ņam.

G A D Em

Tai te-cē-ja die-nu, nak-ti dzel-ziemkaļ-ti ri-te-niš'.
Dod, Die-vi-ņi, ne-pie-kust, līdz ce-li-ņa ga-li-ņam.

G A D G A D

D G A D D

G A D A

E A A E A

D G A D D

To ce - li - ņu rī - tā mi - nu, to ce - li - ņu va - ka - rā, Dievs, dod ma - nām

kā - ji - ņām vieg - lu mū - žu nos - tai - gāt.

G A D Em G

Dievs, dod ma - nām kā - ji - ņām vieg - lu mū - žu nos - tai - gāt.

A D G A D

A E A A E A